

[J. Oskar Andersen.]

man har gjort det fra det ene Parti. Jeg rystede før paa Hovedet, da den socialdemokratiske Ordfører talte forhaabningsfuldt om, at man ogsaa fra det radikale Parti skulde støtte Arbejdet her. Det er nok muligt, at de Udtalelser, der er faldet i Landstinget, klang venligere end de, der har lydt i dette Ting; men man maa være ganske klar over, at hvis det radikale Parti paa nogen Maade skulde støtte dette Arbejde, saadan som man tænker sig, vil det betyde det samme som at begaa Harakiri, thi det vil være det samme som at dreje Halsen om paa alle de Principper, man har holdt fast paa.

Det radikale Parti erklærede for nylig i sit Program, at det, som er nødvendigt, er at afskaffe Bispeembederne, at afskaffe Præsteløftet og at udlevere Kirkerne til Brug for alle Samfund, der kalder sig kristne, saaledes som det er foreslaaet i et Lovforslag, der er sat til Behandling i Dag, et Lovforslag, der altsaa paa det alvorligste saboterer Grundlovens § 3 med dens Krav om Støtte af Folkekirken — thi ingen vil kunne betvivle, hvad Grundloven mener med Hensyn til Kirkebygninger. Dette radikale Program giver bl. a. ogsaa Udtryk for det, som indeholdes i et andet Lovforslag, som ogsaa foreligger til Behandling, nemlig at omordne Menighedsloven saaledes, at Grundnerven i den af J. C. Christensen gennemførte Menighedslov skæres over, ved at Adgang som stemmeberettiget indenfor Kirken endogsaa gives til dem, der direkte modarbejder Kristendommen.

Af et Parti, der har et saadant Program, kan man umuligt vente, at det skulde støtte en Frisindethed med Hensyn til Kirkens Ordning saadan som den, der nu foreslaas fra vor Side. Nej, som jeg Gang paa Gang har sagt, det, man fra den Side forstaar ved Frihed, er Ordet: „Frihed er det bedste Ord“; det kan der slaas Mønt af, og det betyder altsaa dette, at man ved Statstvang skal gennemføre en Ordning, som Hovedparten af de kristne Medlemmer af Folkekirken vil betragte som en Uting og som noget, der maa stille frem for dem Ønsket om et Brud.

Jeg forstaar derfor Modstanden fra det radikale Parti saare vel, men jeg har stor Vanskelighed ved at forstaa den Modstand, som er kommet frem fra Venstres Side. Den viser aabenbart hen til en Udvikling i Partiet Venstre siden 1922, som man kun kan beklage. Der er kommet forskellige Udtalelser frem om Hovedgrundene til, at man maa være mod dette Lovforslag. Op-

rindelig blev det formuleret saadan, at Lovforslaget vilde betyde en fuldstændig Adskillelse mellem Stat og Kirke, og at det var ubetimeligt. Dette er blevet gentaget i Dag, og det var egentlig Nerven baade i den højtærede Kirkeministers og den ærede Ordfører for Venstres Udtalelser. Det blev understreget gentagne Gange meget stærkt fra begge Sider, at Lovforslaget var ubetimeligt og upaakrævet.

Tidligere er det desuden blevet sagt, at Lovforslagets Gennemførelse vilde ødelægge J. C. Christensens Kirkelove, men man har dog indset, at det er for haabløst at slaa mere Mønt paa den Agitation, som oprindelig fandtes i Bladene. Nu hedder det mere beskedent, at der bør være Ro om J. C. Christensens Kirkelove. Der blev sagt fra den ærede Ordfører for Venstre, at de bør have Tid til at føres ud i Livet. Nu maa jeg sige, at de er ført ud i Livet, de har virket der en hel Del Aar, og man kender dem, saa dette Udtryk vil det i hvert Tilfælde være bedre at lægge til Side.

Venstres Ordfører i Landstinget, Fru Gautier Schmit, anbefalede ogsaa i høj Grad at stemme mod Lovforslaget netop ud fra det Synspunkt, at der maa være Ro om J. C. Christensens Kirkelove, og at der vilde blive Uro, hvis man vedtog det.

Der er i dette Øjeblik fremsat af det radikale Parti de to Lovforslag, som jeg nylig nævnte, hvoraf det ene efter mine Begreber betyder en fuldstændig Sabotering af Grundlovens § 3, en fuldstændig Omstyrrelse af det, vi hidtil har ment laa i, at Folkekirken skal støttes af Staten, nemlig at den skal beskyttes og værnes med Hensyn til sine Kirkebygningers Brug; men Tanken med det nævnte Lovforslag er jo at lade vælte ind over Folkekirken alle mulige forskellige Samfund, naar bare de behager at kalde sig kristne — mange ynder jo at bruge Kristennavnet uden i Virkeligheden at have det mindste med Kristendommen at gøre. Det andet Lovforslag betyder en radikal Forandring af Grundlaget i den J. C. Christensenske Kirkelovgivning — for det er jo dog Menighedsraadene, saaledes som det ærede Medlem Hr. Borgbjerg saa rigtigt sagde, det var jo *dem*, der skulde bygges videre paa; dette Grundlag vil man nu fra radikal Side lave fuldstændig om paa, ved nemlig at bortfjerne det, som hidtil har været det karakteristiske med Hensyn til Valgret til Menighedsraadene, at man indtegnede sig selv og derigennem gav til Kende, at man ønskede at betragtes som Medlem af Folkekirken, at man havde en „aandelig Interesse“ for denne.